

Prioriter unge i kommunene

Kommunen er ansvarlig for mange av tilbudene som er nærmest oss innbyggere. Det er kommunen som har ansvaret for et godt primærhelsetilbud, gode skoler og for å regulere gode møteplasser. Innbygget i dette ligger kommunenes ansvar for samlet sett å sikre gode tjenester for unge.

Kommunenes tilbud må speile innbyggernes behov. For unge er det spesielt tre ting som skiller seg ut. Unge i dag sliter mer med sin psykiske helse enn tidligere, unge har i dag vanskelig for å komme inn på boligmarkedet, og kommunene sliter med å sikre gode nok skoler. Alle disse problemene kan kommunen være med på å løse.

Del 1: Unges psykiske helse

Unge psykiske helse har lenge vært et politisk tema som har fått mye oppmerksomhet. Pandemien har ført til en drastisk økning i antallet unge som sliter. Gjentatt sosial nedstenging, og særlig stenging av skoler under pandemien har hatt stor effekt på de unge som sliter mest. De har mistet kontakt med venner og muligheten til å snakke med skolehelsetjenesten i lange perioder. Det er helt nødvendig å bruke omfattende midler og tiltak på å bekjempe og forebygge psykiske lidelser.

Rogaland Høyre har høye målsetninger. Vi mener det maksimalt bør gå to uker mellom henvisning til psykolog og første time i kommunen. I tillegg vil Rogaland Høyre ta initiativ til å utarbeide et psykisk helse-forlik etter modell fra barnehageforliket. Andre tiltak bør vurderes i arbeidet med psykisk helse-forliket som er foreslått.

Lavterskeltilbud og forebyggende tiltak er noe av det viktigste vi har for å unngå at noen faller utenfor. Målet med vår politikk skal være å senke terskelen ytterligere for å oppsøke psykisk helsehjelp, og gi unge verktøyene de trenger for å klare seg i hverdagen.

Et annet lavterskeltilbud som bør styrkes er legevakten. Det bør være et krav at alle legevakter har kompetanse om psykisk helse til å hjelpe de som trenger det med akutte psykiske helseplager.

Rogaland Høyre vil:

- Ha en målsetning om at det skal være maksimalt to ukes ventetid mellom henvisning til psykolog og første time i kommunen.
- At kommunen, inntil dette målet er nådd, skal benytte seg av private psykologer på lik linje med kommunale.
- Ta initiativ til et psykisk helseforlik, etter modell fra barnehageforliket.
- At kommunene skal få øremerkede midler fra statsbudsjettet for å dekke inn psykologkapasiteten.
- Sikre at alle legevakter har kompetanse om akutt psykisk helsehjelp

Del 2: Et inkluderende boligmarked

Førstegangskjøpere finner seg selv i en vanskelig situasjon i det de ønsker å entre boligmarkedet. Høye boligpriser og for få boliger er faktorer som bidrar til at det er utfordrende å komme seg inn uten noen i ryggen. For at flere skal ha like muligheter i boligmarkedet, ønsker Rogaland Høyre å utvide startlånordningen fra Husbanken slik at flere førstegangskjøpere får tilbud om startlån fra Husbanken.

Den beste og enkleste måten å gi førstegangskjøpere muligheten til å kjøpe bolig er å bygge flere boliger. Hvis vi bygger flere boliger, vil boligprisene falle drastisk. Derfor er det viktig å skape incentiver for økt boligbygging samt å tilrettelegge for flere boligområdet. I Wien har de en sosial boligmodell hvor beboerne selv er med på å forme leilighetene de bor i og skaper et nabolag i et leilighetskompleks. Ved å gi tilskudd til boligbyggere som bygger etter Vienna-modellen, vil vi få innsikt i om modellen passer det norske samfunnet.

Det er både viktig med boligutbygging som passer for unge i både byene og distriktene. Ved utbygging av nye boligprosjekter i distriktene er det viktig å utforme de for å passe familier for å skape befolkningsvekst i distriktene i flere generasjoner. Utbygging av suburbane områder skal også legge til rette for befolkningsvekst og pendlermuligheter, både privat og kollektivt.

Det er ingen tvil om at det er store problemer med boligmarkedet i Norge i dag. Per dags dato er det vanskelig for unge innbyggere å komme inn på boligmarkedet, og derfor skal Rogaland Høyre være en forkjemper for et mer inkluderende boligmarked. Høyre mener at flest mulig skal kunne eie sin egen bolig, dersom de selv ønsker det. For å oppnå det ønsker vi blant annet å legge bedre til rette for leie-til-eie-ordningen, styrke BSU-ordningen (boligsparing for ungdom) og vurdere endringer av rentefradragsordningen på boliglån.

Rogaland Høyre vil:

- Tilby startlån fra Husbanken til alle førstegangskjøpere
- Gi tilskudd til boligbyggere etter Vienna-modellen
- Sørge for at kommuner ikke vedtar krav til nye boliger som i praksis hindrer bygging av mindre førstegangseiligheter for unge i etableringsfasen
- Effektivisere omregulering av tomter og boligprosjekter i kommunen
- Innføre krav til saksbehandling i kommunene
- At nye boligprosjekter i distriktene og sub-urbane områder skal være familievennlige
- Øke satsen for skattefradraget på BSU fra 10% til 20%
- Legge til rette for leie-til-eie-ordningen i Rogaland
- Vurdere om rentefradraget på boliglån bare skal gjelde primærbolig

Del 3: Større ambisjoner for grunnskolene

Alle skoler skal også kunne møte alle elver med ulike utfordringer. Små skoler har ofte vanskeligere for å møte behovene til disse elvene. Samtidig kan det ikke være en unnskyldning at en skole er for liten til å tilby hjelpen elevene trenger. Rogaland Høyre mener der skal være et mål at skoler skal ha nok lærere med ulike former for spesialkompetanse, at alle skoler skal ha nok midler til å hjelpe elever som trenger tilrettelegging og at elever skal få mest mulig tilpasset opplæring til nivået de er på.

Mange elever, spesielt i distriktene, har store avstander til skolen sin. Det kan gjøre skoleopplæringen vanskelig, spesielt for de som har ekstra utfordringer. For å avhjelpe dette mener Rogaland Høyre at kommunene må få et bedre skolebusstilbud for elever med avstander til skolen. Det vil både hjelpe elevene til å kunne ta et reelt skolevalg basert på hva hver enkelt elev har av behov og ønsker.

Rogaland Høyre vil:

- At alle grunnskoler skal tilby tilrettelagt opplæring, og at kommunen skal gi tilstrekkelig med midler til dette.
- At skolebusstilbudet skal bli bedre

Legge ned skoler som ikke har elevgrunnlag og heller satse på større skoler med et større kompetansemiljø

Rogaland Høyres årsmøtet vedtok 19. februar 2023 denne resolusjonen.